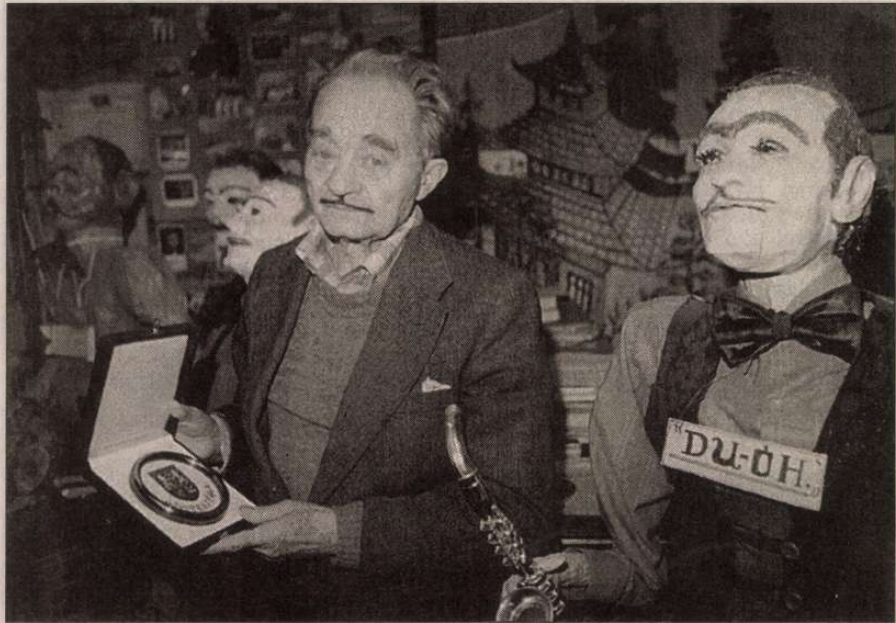

KISPESTÉRT DÍJ WEKERLE BOKRAIÉRT

X 633.4 X ELETRA77

Himnusz virágokból

Richter Lajos nyugdíjas főkertész a Kispestért díjjal

NÉMETH GABRIELLA FELVÉTELE

A húszas-harmincas években vasutasok és postai tisztviselők települtek Budapestre, s szolgálati házat vagy lakást az állam által épített Wekerle-telepen kaptak. A földszintes, egy- és kétemeletes ingatlanok mellett általános és középiskolákat, templomokat, boltokat, rendelőket is felhúztak az itt élők kényelmére. A negyednek saját parkja a kertészete lett, fák, virágok díszítették az utcákat, kerteket.

Makettekkel, tervrajzokkal, kisebb-nagyobb bábukkal, szobrokkal, saját maga festette képekkel teli lakásban ültünk. Itt, a kicsinyített makettpark fái, bokrai és virágzó növényei között emlékezik életére Richter Lajos, a Fejér megyei Bicskéről Wekerlére származó hajdani telepi főkertész, aki néhány hete munkájának elismeréseként Kispestért díjat kapott.

A vasutas családból származó férfi szülőhelyén, gróf Batthyányi Gyula kertésztében tanulta meg és sajátította el hivatása alapjait, majd kisebb kitérők után a harmincas évek közepén került a pesti tisztviselőtelepre.

Akkor még más volt a telep — idézi emlékeit a most nyolcvanötödik évét taposó, ám még mindig délceg férfi. A kertek gyümölcsfákkal, főként almával és meggyel voltak tele. A családok kicsiny virágoskerteket alakítottak ki, az utakat sorfákkal, azok közül is leginkább piramis alakú jegenyefákkal szegélyezték. A Kós Károly főter szabodon kanyargó kerti úttal mellett bokrok, fák és virágágyások pompáztak. Itt gyönyörködött a park látogatóit 1943-ban Richter Lajos Himnusz-virágképe is. A színes virágú növényपालántákkal kirakott Trianon előtti Magyarország és a kettős kereszt az akkori kort idézi.

Mára mindez tényleg a múlté. Nincs konyhakert, virágoskertek szűntek meg, s bár a jegyenyesorok állnak, a Kós Károly tér parkja

magán viseli az elmúlt negyven évet.

Modern kerítések helyett inkább nehezen átjárható bokrokat, sövényeket, tujákat kellene ültetni, ami szebb és jobb — dohog az idős kertész.

Ez a természetes kerítés éppúgy, sőt sokkal jobban tartaná távol a kutyákat... Emlékezik és reménykedik az idős Richter Lajos, aki lánya segítségével megszámlálhatatlanul sok fényképet és tablót dolgozta fel Wekerle múltját, parkjainak történetét.

Ez a páratlan és pótolhatatlan Richter-dokumentáció, amely akár egy Wekerle-telepi történeti kiállítás alapjául is szolgálhatna, még bemutatásra vár. A főkertész reménykedik, abban, hogy egyszer majd lesz egy hely, ahol a negyed múltja iránt érdeklődők más emlékekkel együtt az ő gyűjteményét is megtekinthetik.

Arany Tóth Edit

EGYENLŐ ESÉLYEK TITKÁRSÁGA

Nőtréning közéletieknek

(Folytatás az 1. oldalról)

A kérdés csak az, hogy huszonnégy nap alatt csodát lehet-e tenni a gyengébb nemmel, hisz az egy évig havi két alkalommal tartandó tréning pontosan ennyi időt biztosít felkészítésre. Ha valaki a kimutatásokat kezdő böngészni, könnyen megállapíthatja, már rég elkelve itthon egy-egy ilyen kurzus. A pártokon belül mintegy tizenegyszázalékos nálunk a nők aránya, míg ugyanez mondjuk a skandináv országokban eléri a harminc-negyven százalékos szintet. Igaz, középszinten azért némileg módosul a kép, hisz az önkormányzatoknál, az államigazgatás különböző területein már a magyar lányok és asszonyok is közelítenek a negyven százalékhöz. A nőpolitikai bizottság, amely nemsokára Egyenlő Esélyek Titkársága néven fog továbbműködni, ennek ellenére úgy érzi, küldetést teljesít, amikor elindítja tanfolyamait.

— Úgy próbálunk boldogulni, ahogy tudunk — mondja Lévai Katalin főosztályvezető. — A kurzusok hiányt pótolnak, hisz nálunk mondjuk az egyetemi oktatás keretében nem lehet olyan tudományokkal megismerkedni, mint a Women Study, ami külföldön bejáratott dolog.

A titkárság azonban nem politikusokat akar képezni elsősorban. A rengeteg jelentkezőből néhányan már részt vettek egy nőklub-vezetői tréningen, de a többieket is elsősorban hasonló jellegű ismeretekre tanítanak, állítja Lévai Katalin. Mindehhez a szervezők már felvették

a kapcsolatot a Századvég Politikai Iskolával, valamint a debreceni egyetem tanáraival. A Munkaügyi Minisztérium által finanszírozott tréningeken egyébként a nőket éppúgy tanítják jogi ismeretekre, mint személyiségfejlesztésre, beszédtechnikára, sőt szerepjátékokon keresztül arra is, hogyan védjék meg az igazukat. Érdekes, hogy a körülbelül száz jelentkező mellett élénken érdeklődik a tréningek iránt a Roma Nők Szövetsége, valamint a székesfehérvári Vöröskereszt. De mi lehet Fehérvárott?

(fzs)

RÉGI MAGYAR CSALÁDOK NYOMÁBAN

Grófok, bárók, nemesek

A Magyarok Világszövetsége épületében híres magyar családok leszármazottjai találkoztak. Grófok, bárók, nemesek... Egy néma percre a volt Szovjet Kultúra és Tudomány Házában 1956-ra emlékeztek, aztán egy könyvet kezdtek lapozgatni izgatottan, melyben családjuk múltjáról és jelenéről Bánó Attila írt. Az a Bánó, aki családfáját egészen az Árpád-házi királyok uralkodásának idejére vezeti vissza. Talán ezért kutatja oly megszállottan a históriát.

gyerekek, és Németországban is sok történelmi családot gyermekét szakították el...

Almásy Annamária, Almásy Pál altábornagy és márkus- és batizfalvi Máriási Judit leánya néhány éve tért haza külföldről. Édesapját 1950 május végén, a koncepciók perek vádlottjaként tartóztatták le, s 1956-ig főleg a Gyűjtőben és Václott életfogytiglanra szóló ítélettel börtönözték be. „Apánk — vallja Bánó Attila könyvében Almásy Annamária — '56 augusztusában egy amnesztiarendelet révén szabadult. Soha nem fogom elfelejteni: nagyanyám

Régi magyar családok — Mai sorsok című könyvében negyvenöt nemesi család eredetével, birtokviszonyaival, rokonságával foglalkozik, s beszélget egy-egy leszármazottal, akik között vezető politikus, vállalkozó, színész, orvos, pap, zenepedagógus, őrnagy, építéspézt, sőt rockzenész is akad.

Gróf Zichy László például fizikus és szociológus. Anyai nagyapja a Bethlen-kormány külügyminisztere volt, a szülei azonban — mert így hozta a történelem — már fizikai munkásként keresték a kenyerüket. Zichy László mégsem lehetett

UJJÉ, A LIGETBEN NAGYSZERŰ!!! Itt az orriási kígyó!

A dodzsemet lassan a Formula-1 illúzióját keltő gokartok váltják fel

A lizse eddigi történetében a millennium a fénypont, de annak előtte is volt itt élet. Ropogott a puskatűz a polgári lövőház kertjében, ahol habzó sör mellett vittatták meg a békés pufogtatás esélyeit. Vasárnaponta népes ferencvárosi családok rándultak ide zöldre mázolt tejhordó szekerekkel.

Vörösré volt festve a „komédiás malom”, azaz Ringelspiel, melynek struccmadarain és arabs paripáin nyargaltak és vágattak az elegáns uraságok, vitéz mészároslegények pedig tompa töreikkel igyekeztek kidőlni a remetét vagy tündérkirálynőt a fejmagasságba akasztott kalitkából.

Néhány krajcárért ladiok bérelhetők a városligeti tavacsán, melyeket nagyjainkról neveztek el: Attiláról, Árpádról, Rákócziáról, Kossuthról, Deákról. A ligeti kígyóbúvó propagandaszözege kínálja harsányan a bajadérnak vetkőzött vézna ifjú hölgy produkcióját így: „Itt az orriási kígyó! Fejétől lábáig tizenöt méter, lábától fejéig húsz méter, összesen negyven méter... Minden nap tizenöt kilo húst fogyaszt, hazája Ázsia, ahol nagyon sok embert lenyelt, és ezen gyöngye nő nem fél tőle, sőt még meg is csókolja... Az első hely csak tíz krajcár! A második hely öt krajcár! Vitéz urak, ösmestertől lefelé, a felét fizetik! Tessék besétálni!”

Itt működik a magyar Paprika Jancsi: Vitéz László

ló úr verekszik a Krumpfi Miskával. Inasgyerekek püfölik az erőmérő pofozó masinát. A csodasátorban a pihegő Vénusz viaszából, és az eleven számi ikerpár. A Baroccali cirkusz utolsó sora ingyenes, bár a rózsaszín lábú „lég királynője” így serkenti a kakasülő közönségét: „Fizetni nem muszáj, de illik!”

A millennium aztán magával hozta a csodák csodáját, a telefonhírmondót, és hogy még mi mindent, azt Lestyán Sándor sorolja fel a Pest-budai regélőben: „A budai pasák háreme, török bazár, karcsú minaret, kupolás mecset, a régi ház-kulisszák belsejében bormérések, borpincék, vendéglők, itt bajadérok táncolnak, ott őrzőgő derisek üvöltönek, s a mecset előtt hosszú álmat alussza az indiai fakir. (Artistaengedéllyel!) India, Egyiptom, Páris, London, Amerika ezer csodája, a világjáró Barnum cirkusz, Madame Duvernois az élő szobor, a Parisiana mulató, a mű-Riviera, a Sciopicon, ahol a magyar múlt eleve nemedik még képekben, Pajbér, aki az Északi-sarkra viszi az embert, és Holub, aki a legötösebb Afrika rejtelmeibe kalauzol. Ötlete cigánycsoportja táncol, karcsú alban lányok ki-gyóznak sejtelmes muzsikára, Ziehrer Deuschme-ister-zenekara csindráttá-zik, Rocci-Bassi olaszai, a jambók, Kiliáni élőképek, aztán a kikiáltó fehér köpenyben és fehér sapkában, aki már akkor is, tegnap is rekedt volt és ezt

harsogta: Tessék, itt a hús! Belete-szem, kiveszem! Hús volt, virsli van! Tessék a friss virsli! Mele-gen, tormával, csak tíz krajcár!

És a tömeg ámul és bámul, nagyobb csoda ez a gép a telefonhírmondónál is, de legalábbis ugyanakkora! Mert a kikiáltó beleteszi a húst a gépbe, hármat fordít a keréken és a gép másik oldalán — ki hinné el — megjelenik a

virsli! Aztán a másik kikiáltó, a szemén pápaszem, előtte tarka fényes kövek tömege szikrázik, csillog és villog: — Egy gyöngysor, egy karperec és Margaréta elbukott!...

Mennyi minden változott azóta, a millennium óta, a nagy kiállítás óta, Óbudavára tombolása óta a Városligetben és az egész világígyetben, melynek fától ma már szinte alig látja az ember az erdőt! Mennyi minden változott, igen, minden megváltozott, mindenki megváltozott, csak Margaréta marad örök!...

Valóban: örök marad-e valami? A vursli Angol Park, majd Vidám Park lett, és ha megvan is a dodzsem, megjelentek benne a benzindorozók, a pálya pedig a Formula-1 illúzióját kelti.

Háromnegyed évszázada működik a favázis hullámvásút, de a Vidám Parkban feltűnnek napjaink bizarr formái is, van Break Dance nevű játék, Úrrakéta és egy amerikai filmben érezhetik magukat a „Pirat” utasai. Ez a dolgot rendje. De most, hogy privatizálják a vurstlit és két cég tett érvényes ajánlatot, az angol The Tus-sand Group Ltd. és a holland Leisureplan BV., talán mégis reménykedhetünk abban, hogy János vitézt továbbra is láthatják a barlangvasút tüzet okádó sarkányvonatának utasai, hallhatják Petőfi Sándor versét, Kacsóh Pongrácz zenéjét.

Erki Edit

Bánó Attila Régi magyar családok — Mai sorsok című könyvét dedikálja

SCHILLER ZSUZSA FELVÉTELE

tett tanárságát a Kandó Kálmán Műszaki Főiskolán — a grófi származása miatt.

Gróf Bethlen István a Páneurópai Unió magyarországi tagozatának az elnöke. Édesanyját ítélet és per nélkül Kistarcsára internálták, őt magát pedig háromévesen egy Szombat hely melletti gyermekkoncentrációtáborba vitték. „A módszer — mondja az interjúban gróf Bethlen István — a náciéhez hasonló szovjet módszer volt: a gyermekeket elszakítani a családtól, koncentrációs táborban ideológiailag átnevelni, majd ennek megfelelően képezni őket. A Szovjetunióban valamikor százezrek voltak ilyen

Móricz Zsigmond körtemi lakásának az erkélyén állt az apám, mi rohantunk át a téren, és ő az erkélyről integetett nekünk. Anyi-ra megöregedett, hogy nem tudtam tegezni. Láttam az arcán a megdöbbenést...”

Gróf Nyáry János, a Magyar Történelmi Családok Egyesülete elnöke szerint Bánó Attila könyve nem lesz bestseller. Mert kit érdekel manapság negyvenöt régi magyar család sorsa, hányattatása, rangvesztése és kitelepítése, országelhagyása és visszatérése, keserve és abbéli törekvése, hogy megint azok legyenek, mint egykor az őseik, bárók, grófok, nemesek.

S. E.

Gőzünk sincs

A statikai munkálatok miatt a Lukács fürdő hőlégekamrájában a gőz átmenetileg nem üzemel. A több mint százéves fürdőhely előregedett kamrájának fűdemeje elrepedt. Kádas Attila fűdővezető elmondta, hogy a hőlégekamrában lévő száraz meleg, ötvenhét fokos léggel gőzöl a fürdőzők testét. A statikai megerősítés mellett a kamra fölött működő bojler is kicserélésre vár. A bojler a fürdő egyes részeinek a melegvíz-ellátását biztosítja. Kádas Attila azt is elmondta, hogy a fürdő már megrendelte az új bojler, amely rövid időn belül megérkezik.

Balogh

TUDAT-BÁZIS — KÉTEZERÉRT

Multimédia az iskolában

A hazai digitális kultúra széles körű elterjesztése érdekében Tudat-bázis 2000 címmel a közeljövőben új projekt kiadását tervezik. Erre azért van szükség, mert a budapesti iskolák a szűkös anyagi keretek miatt olyan értékhorozó lemezeket, amelyekre másfél- két méternyi szöveg kerülne, az eredeténél jóval olcsóbban kerülhetnének a CD-ROM-ok korongjaira. A tervek alapján ezek a friss adatbázisok — a CD-ROM-ok jelenlegi árfolyamához képest harmadánál — mindössze kétezer forintért jutnának el az általános, illetve a középiskolákba. A gyártást egyébiránt az intézmények igényeihez

igazítanak, és egységcsomagokban ajánlanák azokat fel.

SZ. Z. A.

Tőzsde távirányítással

Immár saját irodájukból is elküldhetik ajánlataikat azok a fővárosi brókerek, akik a Budapesti Értéktőzsde tagjai. A BÉT új távkereskedelmi információs rendszere ugyanis a kereskedelmi túl üzenetküldési és helyi nyomtatási lehetőségeket is biztosít. Mostantól tehát a brókerek maguk dönthetik el, hogy hagyományos módon a tőzsdeteremből, avagy saját irodájukból bonyolítják-e le a profit-szerző hadműveleteiket. A távolsági hálózat tervezői és megvalósítói szerint a friss rendszer 99,6 százalékos biztonsággal használható, így alighanem csak piciny bakik csúszhatnak be, bár hálá a fejlett technikának ezektől a kisebb galibáktól sem kell különösebben tartani.

SZ. Z. A.